

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΤΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΟ

Μιά περιήγηση συλλογή.—Τό μπιλλιέτο του Βιλλιέ ντε Λ'ιλ Αντάμ.—Τά εικονογραφημένα μπιλλιέτα.—Τό επισκεπτήριο ενός δημίου.—Μερικά Έλληνικά μπιλλιέτα.—Ο Άμαρουσώτης με τή έννέα παιδιά.—Τά μπιλλιέτα του Μπαμπάνη και του Γιαγκούλα.

Έγνώρισα τώρα τελευταία έναν κύριο που εινε μανιώδης συλλέκτης επισκεπτηριών. Όπως άλλοι μαζεύουν γραμμάτσουμα και σπάνια νομίσματα, αυτός καταρτίζει συλλογή από περιέργα μπιλλιέτα, τά οποία κολλά εις ένα ειδος άλμπουμ. Έφωλλομετησθή τή συλλογή αυτή που άποτελει ένα κεφάλαιο από τ' άνεξάντητα τής άνθρωπίνης ματαιότητος. Ο Έρασμος θά μπορούσε κάλλιστα να τή προσέθεσθ στο «Μαριάζ Έγκολιμον» τό περίφημο έκείνο Ήσανορφολογικό τής πνευματικής άποκολοκωνθώσεως τών γενώνων.

Στά επισκεπτήρια αυτά, κάτω από τά εις π ο υ λ ο ς και ιδ η ς πατρωνυμικά τών νεωτέρων Έλλήνων, παρατάσσονται οι έξωφρενικοί κωτεροι τίτλοι. Εις ένα διαβάζουμε : «Α. Ν.—Μέλλων Ευέλπιδις! Προφανώς πρόκειται περι γυμνασιόπαιδος φιλοδοξούντος να φροσή μια όρα άόχητερα τής επομιθίδε. Εις άλλο : «Αθανάσιος Φασουλόπουλος, Ίπκότης του τύγαματος του Σωτήρος» και άνήκει εις φιλοπρόδοον παντοκάλην, στα μυαλά τού όποιου επέρχασε όλεθριώς τό άσμηνο λιλί, τής ειλε δια ποίας έξόχους ύπηρεσίας άκονεμηθέν. Τή θά γένην όμως τόρα που τά παρόσημα κατηγήθησαν ; Άλλο επισκεπτήριο εινε άόχη περιεργότατο. Στη μια του όψη φέρει τό όνομα του κατόχου του, στην άλλη τά όνοματα τών...έννέα παιδιών του ! Εινε τό μπιλλιέτο ενός πονηρού Άμαρουσιώτου που έχει ύψηλόν προορισμό : Ν' άνοιξη διάπλατα τής πόρτες τών βουλευτικών σπιτιών εις τόν έννέατην πατέρα. Διότι πούδς βουλευτής, δεχόμενος τό επισκεπτήριο αυτό και πληροφορούμενος ότι ο επισκέπτης του εινε ο ευτυχής πατέρας έννέα ψήφων θ' άρνηθη τής ύπηρεσίας του εις ένα οαστό κομματάκι ; Και ο πονηρός χωρικός κάνει περιφρημα και χωρίς πολλά τρεχάματα τής δουλιτσος του.

Φαίνεται όμως ότι ή πομπώδης παράταξις τίτλων στα επισκεπτήρια δεν εινε άποκλειστικό προνόμιο των κωτών, τών πονηρών ή τών φιλοδόξων. Όνόματα επίσημα και άρετα σερβατά δεν έδισσασαν να πάρουν μία συντοργαία τίτλους επίσης παραδόξους. Ο Βιλλιέ ντε Λ'ιλ Αντάμ, ποιητής και δραματικός συγγραφεύς από τούς διαπερεστερούς, συνάδευε τ' όνομά του με τόν άκόλουθο τίτλο : «κατ' εϋθείαν απόγονος τών Βασιλείων τής Κύπρου και τής Ήρουσαλήμ, συγγραφεύς.» Εινε πράγματι γνωστόν ότι κάποιος πρόκαπος του έδρεψε πολεμικές δάφνες στα μέρη έκείνια στην εποχή τών Σταυροφοριών. Και ο συγγραφεύς τών «Σκληρών Ιστοριών» τό ειχε δέσει σε ψηλό μαντήλι και εκαμάρισε για τούς τίτλους του...

Η ιστορία του επισκεπτηριού—όταν γραφή μια μέρα—θ άποτελέσει ένα έξιοπεριεργό βιβλίο. Λοιπόν, τό μπιλλιέτο μάς ήδη από τήν Κίνα. Στα παλαιά «Σινικά χρονικά» αναφέρεται ή συνήθεια τών ευγενών τής εποχής τ' άφηνουν στα σπία τών έορταζόντων μικρά κομμάτια μεταξότης σφάρας, στην όποία ύπηρεχε κεντημένο τ' όνομά τους και ή σχετική ευχή.

Στην Εβρώπη, τό επισκεπτήριο φανερώνεται στον πέμπτον αιώνα. Στο όνομάστο Μουσειό τής Βενετίας σώζονται πτηρια που άφηναν οι «δόκτορες» του Πανεπιστημιου τής Παδουής στα σπία τών κατηχητών των ύστερα από τής εξετάσεις. Από τήν Ιταλία τό επισκεπτήριο δεν άρχισε να μεταφτευθή στη Γαλλία όπου έδριάμβεσε. Κάλλιστα μπορεί κανείς να πη ότι ή ιστορία του επισκεπτηριου στην Εβρώπη συνοψίζεται στην ιστορία του Γαλλικού μπιλλιέτου. Πομπώδεις και φανταχτερο στην εποχή τών Βουβρώνων, ντροπαλό και δειλό στην Έπανόσταση, παίρνει τή μεγαλοπρέπειά του στην περιόδο τής Αυτοκρατορίας και καθρεφτίζει στη μικροσκοπική του επιφάνεια όλη την ψυχολογική κατάστασιν τής Γαλλικής φυλής διά μέσου τών διαφόρων ελοχών.

Ός τά μέσα του 17ου αιώνος ήσαν άληθινά κομφοτεχνήματα, με έμβλήματα, γυρλάντες, θρησούς και παραστάσεις, που οι κατασκευασταί τους τής έπαιρναν από τή ζωή και τή φύση. Ο Γιατρος π. χ. έβαζε στο μπιλλιέτο του τήν εικόνα του Άσκληπιού με τό κλασικό ριζι που πίνει τό γάλα τής ύγειας από τό άρχαϊκό κύπελλο. Τό μπιλλιέτο ενός δικηγόρου παριστάει τό γραφείο του με τόν Ιδιοκτητή του συντάσσοντα μια άγωγή εξώσεως ή και τέτο. Από τήν εικόνα δέ λείπει ουτε ο γάτος του σπιτιού και τό όνομα του δικηγόρου περιορίζεται σε μια γωνία : «Άλφρεδός Λυγτέτ, νομοδιδάσκαλος».

Οι περισσότεροι, κατά τά 1770 έβρασαν τό παγόσημα τής πόλεως στην όποια κατοικούσαν και άλλοι—έγιοιστικώτεροι αυτοί—τήν εικόνα του σπιτιού τους. Στα χρόνια τής Γαλλικής Έπαναστάσεως έκαναν τήν εμφάνισή τους και μπιλλιέτα

ΤΩΡΙΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΕΡΩΣ, ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

Ένα δημοψήφισμα, περί 35 ετών. — Μία γνώμη του κ. Γ. Κοφινιά.—Φεμινιστά και μισογύναι.—Πώς έσκέπτοντο περι γάμου οι σήμερον γέροντες; συμπολλάται.—Καίως μερικοί Γάλλοι,

Πρό έτων 35, δηλαδή κατ' Οκτώβριον 1890, μία Έλληνική εφημερίς, ο «Αιών», ειχε ενεργήσει περιεργον δημοψήφισμα μεταξύ τών άναγναστών της : «Τι σκέπτεσθε περι του γάμου; Αί άπαντήσεις ήλθαν βοοχηλόν, μεταξύ δέ αυτών έχρηορίζομεν ύπογραφάς γνωστών γερότων τής; σήμερον, οι όποιοι τότε ήσαν στο άνθος τής ηλικίας των και έπομένως μπορούσαν να έχουν έγκυρον γνώμην περι του αίσθηματικού αυτου ζήτηματος. Και πρώτη ή άπάντησις του σήμεριου ΄Υπονογού τών Οικονομικών, ο όποιος παραθέτει και τήν ηλικία του :

«Ο Γάμος εινε θεσμός ιερός διά τήν άνθρωπότητα, άλλ' άμφιβάλλο περι τού μέλλοντος του.»

(έτών 20) Ειναι τό τέρμα, ως επί τό πλείστον, τών άνοσιών τού άνθρώπου. Γ. Κοφινιάς

Άγαχαίον κακόν. Κωνστ. Ολύμπιος

Συνώνυμα: ΄Υπανδρεία, ΄Υμένιος, συνουκείσιον, συζυγία, έννοσις... ή θάνατος! Θ. Στεφανιδής

Ο γάμος εινε πρόλογος τής έπομένης είτε κομφιδας είτε τραγωδίας του βίου. Γ. Μαρρινιέλης

Ο Γάμος και ο Έρως ήσαν άδελφοί, δέ προσβύτερος έκλειετο Κάιν. Γ. Γ. Άλεξάνδρου

Όρθώς οι άρχαίοι παριστάνον τόν Κέρκυρα κατά τό ήμισυ άνθροπον και κατά τό ήμισυ δράκοντα. Αυτός έφευρε τόν Γάμον. Δ. Φιλιακής

Ο Χριστιανός άπηγόρευσε τήν πολυγαμίαν, πειθόμενος εις τό Έλληνικόν ρητόν: «Εις τύραννος έστω...» Ι. Μ. Δαμβέρηης

*** Τήν ίδιαν εποχή ή Παρισίαν «Έλληνοστρασίον» ειχε άπευθύνει εις τούς άναγνώστας της τήν άκόλουθη ερώτησι : «Δ ε σ π ο ι ν ι ς, Κ υ ρ ι ε, γ ι α τ ι δ ε ν π α ν τ ρ ε υ τ η κ α τ ε .»

Ίδου μερικές άπαντήσεις : Ίδου όμως ειναι λαγιο, όπου ύπάρχουν ίσως και καλοι άριθμοί. άλλα τί τά θέλετε ; ποτέ δεν έκέρδιον σε λαγιο. Μ. Β.

Έχω ένα φίλο. Ειναι παντρεμένος. Θά μείνω άνύπαντρος. Ε. Β.

Ένας Άθηναίος ρώτησε τό Σωκράτη τι ήταν προτιμότερο : να παντρευτή κανείς ή όχι ; Ο φιλόσοφος άπήτησε : «Ο, τι και νά κάνης θά τό μετανουήσης.» Η.

Άκολούθησε τή συμβουλή τής Καθ Μοναχόν : «Παιδι μου, μπάνεις στον κόσμο. Έχω μια συμβουλή να σου δώσω : Να είσαι έρωτευμένος με όλες τής γυναίκες ! Έρ. Στεμνιμένος

Ένόσω ύπάρχουν άνθρωποι που χρίζουν σπία και άνθρωποι που παντρεθόνται, ένας έξεπκος άνθρωπος δεν κινδυνεύει να κοιμηθί στο ύπαιθρο. Μπερμ.

Τό πουλι εινε καλά μέσα σε χρυσό κλουβί, άλλ' ειναι καλλίτερα έπάνω σ' ένα πρόσιον κλαδί. Ρώσους

Είχα μια άρραβωνιστική και ένα φίλο. Έπαντρεθήκαμε. Σκληρό αίνιγμα

λίετα κόκκινα με διαστρωφωμένα ξίφη, μεταξύ τών όποιων τό όνομα. Κόκκινο έπίσης—πώς άλλοιως;—ή το τό επισκεπτήριο του «Κυριου τών Παρισίων, του δημίου που εκαρτομάσων τόν Βασίλεα Λουδβίκον ΙΣΤ'. Έπάνω σ' αυτό έφινωραριζε ή λαμνητόμος με τόν χειριστή της ! Φοική !

Τ' άτιλότερα και άξιοκρεπέστερα επισκεπτήρια ύπήρξαν πάντοτε τ' Αγγλικά. Οι τετρογάμοι αυτοί και άσθερητή Βρεταννοί μετεχειρίσθησαν πάντοτε μικροσκοπικά μπιλλιέτα, από τά όποια τής περισσότερες φορές λείπει και ο τίτλος ή τό έπάγγελμα.

Η ιστορία του επισκεπτηριου βεβαία δεν έτελείωσε. Διότι ή εξέλιξις του μικρού αυτου στενομακρου χαρτιού θά συνεχίζεται παραλλήλως προς τήν άνθρωπινή κουφότητα. Τώρα μάάλιστα άρχισαν να χρησιμοποιούν επισκεπτήρια και... οι λησταί. Ο Πάντος Μπαμπάνης έτύπωνε τό δικά του ο ίδιος, με μια έξυλινή σφραγιδα που ειχε κρημασμένη από τήν άλυσσιδα του ρολογιου του. Ένα τέτοιο επισκεπτήριο έχει ο κ. Σπυρίδων Στάθ. Τού τό έδωσε πέροι ο ληστής κατά τήν αιμαλοσίαν του. Έπάνω στο πτώμα του Γιαγκούλα εδύθησαν επισκεπτήρια κομψά, καλοτυπωμένα : «Φώτιος Γιαγκούλας, λήσταρχος!» Φαντασθήτε τά μούτρα έκείνων που έλάβαιναν τό επισκεπτήριο αυτό, τό όποιον πολλές φορές ίσοδυναμούσε με θάνατον. Στέφ. Δ'αφρηής

